

Vau cantar(ALDC, IX, 2075. *Vau cantar* [Passat I. 5])

(Previ a aquest comentari cal llegir el que diem sobre el paradigma del passat [pretèrit perfet] al mapa 1401.)

I. El passat simple *cantàreu* (var. *qu[e]ntàreu* 76), propi sobretot del val. central, a més de Guardamar (190) i de Tàrbena (182), on, com en mall. i eiv., conviu amb *vàreu cantar*, és una alteració de l'arcaic *cantàrets*, formes analògiques de *cantaren*, que tenia els precedents *cantats*, *cantast* (< CANTASTI); var. *canteru* 7, monoftongació de *cantèreu*, adaptació catalana de l'oc. *cantèretz*; amb altres verbs: *lletxireu* 169, *llixquéreu* 163, 166, format sobre el passat fort llig.

II. La forma perifràstica ajunta a l'infinitiu *cantar* (< CANTARE) la segona persona del plural de *VADEO, *vau*, analògica de *vaig*, *vas*, *va*, com a auxiliar (i no *anats*, *anau*, *aneu* < *ANDATIS), i va donar *vau cantar* (com *vau lletxir* 132, *vau vendre* 132), que ha sofert els següents canvis: *vat cantar* 100, *veu cantar* (< *vets cantar* 87, 94), per la substitució de *vau* per *veu* deguda a l'atracció de la desinència de verbs de la classe II (*bateu*, *veneü*) transmesa als de la classe I (*canteu* < *cantau*); *vàreu cantar*, analògic de *cantàreu* (< *cantaren*), canviat en *var[u] cantar*, per reducció del diftong [əw], i en *vàeu cantar*, per pèrdua de la bategant afavorida per l'atonicitat del mot.

III. Com a fet puntual, notem l'ús en alg. del pretèrit perfet compost com a equivalent del passat simple o del perifràstic, per probable interferència amb l'it.: *haveu cantat* 85 (< HABETIS), reduït en general a *heu* a la resta del territori on s'empra també amb l'auxiliar *ésser* però amb el seu valor sintàctic tradicional: *heu cantat* 7, *heu arribat* 82 (*heu ribats* 80) (també *hau vengut* 176, *haveu fet* 158); *seu cantat* 4, 8, 11.

Des d'una perspectiva geogràfica, notem l'ús exclusiu de *cantàreu* només en val. apitxat, forma que conviu, però amb caràcter residual, en mall. i eiv., com en Tàrbena; que la forma tradicional *vau cantar* coneix una gran extensió, especialment en cat. occ.; que la forma innovada *vàreu cantar* ocupa el mall., l'eiv. i, eventualment reduïda a *varu*, en ross. i cat. central, i que la var. reduïda *vàeu* és pròpia d'una part del val.

Són formes normatives *cantàreu* (model *portàreu*), des del DOrt, 1917; *vau cantar*, *vàreu cantar* (model *vau* o *vàreu portar*), des de Fabra, 1918 (pàg. 96-97), acollides per la GIEC (pàg. 276); segons la PEOLC *Morfologia* (pàg. 26) és admissible en l'àmbit general la forma auxiliar *vàreu*, mentre que considera no recomanable la forma *veu*.

